

[Arbejds- og boligministeren.]

størrelsen af de lån, foreningerne kan yde, altså udlånsgrænser. Udover at begrænse statens garantiforpligtelser bidrager disse grænser endvidere til at indskrænke konkurrencen i forhold til de andre kreditforeninger, der udlåner i de samme områder som husmandskreditforeningerne. Disse vurderings- og udlånsgrænser er, siden foreningerne stiftedes i 1880, gentagne gange reguleret for at bringe overensstemmelse med prisudviklingen. Ved kreditforeningsloven af 7. april 1936 blev grænserne fastlagt således, at husmandskreditforeningerne kunne yde lån dels i landbrugsejendomme, der var vurderet til højst 20 000 kr., dels i mindre jordløse huse, nemlig for Østifternes Husmandskreditforenings vedkommende sådanne, der ved en vurderingsforretning var ansat til højst 16 000 kr., og for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende ejendomme, der til ejendomsskyld var vurderet til mindre end 12 000 kr. Den særlige ejendomsskyldvurdering for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende begrundedes især med foreningens forhold til Jydsk Grundejerkreditforening, idet man i årene før 1936 mente at have konstateret en konkurrence mellem de to foreninger, der måtte betragtes som usund. Man valgte derfor et vurderingsgrundlag, der lå udenfor foreningernes indflydelse. Samtidig fastlagde man konkurrenceområdet på den måde, at ejendomme under 8 000 kr.s ejendomsskyld tilfaldt Jydsk Husmandskreditforening, og Jydsk Grundejerkreditforening fik ejendomme på 12 000 kr. og derover, medens de kunne konkurrere om ejendomme i mellemgruppen.

Ved lov nr. 636 af 30. december 1946 blev foreningernes vurderings- og udlånsgrænser som følge af stigningen i ejendomspriserne og — for så vidt angår de jordløse huse i Jylland — stigningen i ejendomsskyldvurderingen i 1945 på grundlag af et af indenrigsminister Kjær fremsat lovforslag forhøjet fra 20 000 kr. til 26 000 kr. for landbrugsejendomme. Grænsen for de jordløse ejendomme blev forhøjet for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende fra 12 000 kr. til 14 000 kr. ejendomsskyld og for Østifternes Husmandskreditforening fra 16 000 kr. til 20 000 kr. ifølge optaget vurderingsforretning. Endvidere blev den særlige minimumsgrænse for Jydsk Grundejerkreditforening forhøjet fra 8 000 kr. til 9 000 kr. I overensstemmelse med kreditforeningslovens princip forhøjedes udlånsgrænserne til 60 pct. af de forhøjede vurderingsgrænser. Denne lov finder kun anvendelse på lån, der

stiftes inden udgangen af december termin 1949, og de to husmandskreditforeninger har derfor rettet henvendelse til ministeriet om en ny regulering.

Siden vedtagelsen af 1946-loven er priserne på faste ejendomme jo yderligere gået en del i vejret. Jeg har derfor ment, at foreningernes ønske om en ny regulering måtte imødekommes, uanset at kreditforeningernes stående fællesudvalg ligesom i 1946 ikke har kunnet tiltræde husmandskreditforeningernes ønske. Jeg henviser herom til, hvad der er anført i bemærkningerne til det i landstinget fremsatte lovforslag, idet jeg understreger, at der ligesom i 1946 alene er tale om en ajourføring af de oprindelige grænser, medens der ikke er tale om nogen reel udvidelse af foreningernes låneområder.

Da ejendomsskyldvurderingen ikke er ændret siden 1945, kan prisudviklingen, bortset fra nogle særlige tilfælde, ikke have haft nogen indflydelse på Jydsk Husmandskreditforenings udlån i jordløse huse. Grænserne var derfor i det i landstinget fremsatte lovforslag for disse ejendomme foreslået fastsat til samme beløb som i 1946-loven, nemlig henholdsvis 9 000 kr. som minimum for Jydsk Grundejerkreditforening og under 14 000 kr. som maksimum for Jydsk Husmandskreditforening. Disse grænser er imidlertid i det andet høje ting med min tilslutning blevet ændret, således at minimumsgrænsen for Jydsk Grundejerkreditforening er fastsat til 10 000 kr., medens maksimumsgrænsen for Jydsk Husmandskreditforening er fastsat til „højst 14 000 kr.“ i stedet for „mindre end 14 000 kr.“ Den af landstinget vedtagne minimumsgrænse for Jydsk Grundejerkreditforening svarer til den grænse, der blev foreslået af indenrigsminister Kjær i 1946, men nedsat af rigsdagen. Da denne grænse svarer bedre til de stedfundne ændringer i ejendomsskyldværdierne, har jeg ikke været betænkelig ved at tiltræde den. Ændringen fra „mindre end 14 000 kr.“ til „højst 14 000 kr.“ for Jydsk Husmandskreditforening, der tilsyneladende kun andrager 100 kr., har formentlig en væsentlig større reel betydning, fordi ejendomsskyldværdien sikkert for mange ejendomme er rundet af til 14 000 kr. i stedet for at være fastsat til f. eks. 13 800 kr. eller 13 900 kr. eller f. eks. 14 100 kr. eller 14 200 kr. Minister Kjær havde her foreslået „mindre end 15 000 kr.“, hvilket rigsdagen satte ned til „mindre end 14 000 kr.“. Heller ikke denne ændring nærer jeg nogen betænkelighed ved, idet det også harmonerer godt med stigningerne i ejendomsskyldværdierne at foretage en forhøjelse her.